

Lege nr. 272/2004

din 21/06/2004
Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 557 din 23/06/2004

privind protecția și promovarea drepturilor
copilului

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale și definiții

Art. 1. - (1) Prezenta lege reglementează cadrul legal privind respectarea, promovarea și garantarea drepturilor copilului.

(2) Autoritățile publice, organismele private autorizate, precum și persoanele fizice și persoanele juridice responsabile de protecția copilului sunt obligate să respecte, să promoveze și să garanteze drepturile copilului stabilite prin Constituție și lege, în concordanță cu prevederile Convenției Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, ratificată prin Legea nr. 18/1990, republicată, și ale celorlalte acte internaționale în materie la care România este parte.

Art. 2. - (1) Prezenta lege, orice alte reglementări adoptate în domeniul respectării și promovării drepturilor copilului, precum și orice act juridic emis sau, după caz, încheiat în acest domeniu se subordonează cu prioritate principiului interesului superior al copilului.

(2) Principiul interesului superior al copilului este impus inclusiv în legătura cu drepturile și obligațiile ce revin părinților copilului, altor reprezentanți legali ai săi, precum și oricăror persoane cărora acesta le-a fost plasat în mod legal.

(3) Principiul interesului superior al copilului va prevala în toate demersurile și deciziile care privesc copiii, întreprinse de autoritățile publice și de organismele private autorizate, precum și în cauzele soluționate de instanțele judecătorești.

(4) Persoanele prevăzute la alin. (3) sunt obligate să implice familia în toate deciziile, acțiunile și măsurile privitoare la copil și să sprijine îngrijirea, creșterea și formarea, dezvoltarea și educarea acestuia în cadrul familiei.

Art. 3. - De dispozițiile prezentei legi beneficiază:

a) copiii cetățeni români aflați pe teritoriul României;

b) copiii cetățeni români aflați în străinătate;

c) copiii fără cetățenie aflați pe teritoriul României;

d) copiii care solicită sau beneficiază de o formă de protecție în condițiile reglementărilor legale privind statutul și regimul refugiaților în România;

e) copiii cetățeni străini aflați pe teritoriul României, în situații de urgență constatate, în condițiile prezentei legi, de către autoritățile publice române competente.

Art. 4. - În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) copil - persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nu a dobândit capacitatea deplină de exercițiu, în condițiile legii;

b) familie - părinții și copiii acestora;

c) familie extinsă - copilul, părinții și rudele acestuia până la gradul IV inclusiv;

d) familie substitutivă - persoanele, altele decât cele care aparțin familiei extinse, care, în condițiile legii, asigură creșterea și îngrijirea copilului;

e) planul individualizat de protecție - documentul prin care se realizează planificarea serviciilor, prestațiilor și a măsurilor de protecție specială a copilului, pe baza evaluării psihosociale a acestuia și a familiei sale, în vederea integrării copilului care a fost separat de familia sa într-un mediu familial stabil permanent, în cel mai scurt timp posibil;

f) planul de servicii - documentul prin care se realizeaza planificarea acordarii serviciilor si a prestatiilor, pe baza evaluarii psihosociale a copilului si a familiei, în vederea prevenirii separarii copilului de familia sa;

g) reprezentant legal al copilului - parintele sau persoana desemnata potrivit legii sa exercite drepturile si sa îndeplineasca obligatiile parintesti fata de copil;

h) A.N.P.D.C. - Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului;

i) C.P.C. - comisia pentru protectia copilului;

j) D.G.A.S.P.C. - directia generala de asistenta sociala si protectia copilului;

k) S.P.A.S. - serviciul public de asistenta sociala;

l) O.R.A. - Oficiul Român pentru Adoptii.

Art. 5. - (1) Copiii au dreptul la protectie si asistenta în realizarea si exercitarea deplina a drepturilor lor, în conditiile prezentei legi.

(2) Raspunderea pentru cresterea si asigurarea dezvoltarii copilului revine în primul rând parintilor, acestia având obligatia de a-si exercita drepturile si de a-si îndeplini obligatiile fata de copil tinând seama cu prioritate de interesul superior al acestuia.

(3) În subsidiar, responsabilitatea revine colectivitatii locale din care fac parte copilul si familia sa. Autoritatile administratiei publice locale au obligatia de a sprijini parintii sau, dupa caz, alt reprezentant legal al copilului în realizarea obligatiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltând si asigurând în acest scop servicii diversificate, accesibile si de calitate, corespunzatoare nevoilor copilului.

(4) Interventia statului este complementara; statul asigura protectia copilului si garanteaza respectarea tuturor drepturilor sale prin activitatea specifica realizata de institutiile statului si de autoritatile publice cu atributii în acest domeniu.

Art. 6. - Respectarea si garantarea drepturilor copilului se realizeaza conform urmatoarelor principii:

a) respectarea si promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului;

b) egalitatea sanselor si nediscriminarea;

c) responsabilizarea parintilor cu privire la exercitarea drepturilor si îndeplinirea obligatiilor parintesti;

d) primordialitatea responsabilitatii parintilor cu privire la respectarea si garantarea drepturilor copilului;

e) descentralizarea serviciilor de protectie a copilului, interventia multisectoriala si parteneriatul dintre institutiile publice si organismele private autorizate;

f) asigurarea unei îngrijiri individualizate si personalizate pentru fiecare copil;

g) respectarea demnitatii copilului;

h) ascultarea opiniei copilului si luarea în considerare a acesteia, tinând cont de vârsta si de gradul sau de maturitate;

i) asigurarea stabilitatii si continuitatii în îngrijirea, cresterea si educarea copilului, tinând cont de originea sa etnica, religioasa, culturala si lingvistica, în cazul luarii unei masuri de protectie;

j) celeritate în luarea oricarei decizii cu privire la copil;

k) asigurarea protectiei împotriva abuzului si exploatarei copilului;

l) interpretarea fiecărei norme juridice referitoare la drepturile copilului în corelatie cu ansamblul reglementarilor din aceasta materie.

Art. 7. - Drepturile prevazute de prezenta lege sunt garantate tuturor copiilor fara nici o discriminare, indiferent de rasa, culoare, sex, limba, religie, opinie politica sau alta opinie, de nationalitate, apartenenta etnica sau origine sociala, de situatia materiala, de gradul si tipul unei deficiente, de statutul la nastere sau de statutul dobândit, de dificultatile de formare si dezvoltare sau de alt gen ale copilului, ale parintilor ori ale altor reprezentanti legali sau de orice alta distinctie.

CAPITOLUL II

Drepturile copilului

SECTIUNEA 1

Drepturi si libertati civile

Art. 8. - (1) Copilul are dreptul la stabilirea si pastrarea identitatii sale.

(2) Copilul este înregistrat imediat dupa nastere si are de la aceasta data dreptul la un nume, dreptul de a dobândi o cetatenie si, daca este posibil, de a-si cunoaste parintii si de a fi îngrijit, crescut si educat de acestia.

(3) Parintii aleg numele si prenumele copilului, în conditiile legii.

(4) Copilul are dreptul de a-si pastra cetatenia, numele si relatiile de familie, în conditiile prevazute de lege, fara nici o ingerinta.

(5) Daca se constata ca un copil este lipsit, în mod ilegal, de elementele constitutive ale identitatii sale sau de unele dintre acestea, institutiile si autoritatile publice sunt obligate sa ia de urgenta toate masurile necesare în vederea restabilirii identitatii copilului.

Art. 9. - (1) În scopul realizarii dreptului prevazut la art. 8 alin. (1), unitatile sanitare care au în structura sectii de nou-nascuti si/sau de pediatrie au obligatia de a angaja un asistent social sau, dupa caz, de a desemna o persoana cu atributii de asistenta sociala.

(2) În vederea stabilirii identitatii copilului parasit sau gasit ori a parintilor acestuia, organele de politie competente au obligatia de a desemna una sau mai multe persoane responsabile cu realizarea demersurilor ce le revin, potrivit legii, pentru înregistrarea nasterii copilului.

Art. 10. - (1) Certificatul medical constatator al nasterii, atât pentru copilul nascut viu, cât si pentru copilul nascut mort, se întocmeste în termen de 24de ore de la nastere.

(2) Raspunderea pentru îndeplinirea obligatiei prevazute la alin. (1) revine medicului care a asistat sau a constatat nasterea si medicului sef de sectie.

(3) Când nasterea a avut loc în afara unitatilor sanitare, medicul de familie având cabinetul înregistrat în raza teritoriala unde a avut loc nasterea este obligat ca, la cererea oricarei persoane, în termen de 24 de ore, sa constate nasterea copilului, dupa care sa întocmeasca si sa elibereze certificatul medical constatator al nasterii copilului, chiar daca mama nu este înscrisa pe lista cabinetului sau.

Art. 11. - (1) În situatia în care copilul este parasit de mama în maternitate, unitatea medicala are obligatia sa sesizeze telefonic si în scris directia generala de asistenta sociala si protectia copilului si organele de politie, în termen de 24 de ore de la constatarea disparitiei mamei.

(2) În termen de 5 zile de la sesizarea prevazuta la alin. (1), se întocmeste un proces-verbal de constatare a parasirii copilului, semnat de reprezentantul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, reprezentantul politiei si al maternitatii; când starea de sanatate a copilului permite externarea, în baza procesului-verbal, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului va stabili masura plasamentului în regim de urgenta pentru copil.

(3) În termen de 30 de zile de la întocmirea procesului-verbal, politia este obligata sa întreprinda verificarile specifice privind identitatea mamei si sa comunice rezultatul acestor verificari directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului.

(4) În situatia în care mama este identificata, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului va asigura consilierea si sprijinirea acesteia în vederea realizarii demersurilor legate de întocmirea actului de nastere.

(5) În situatia în care, în urma verificarilor efectuate de politie, nu este posibila identificarea mamei, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului transmite serviciului public de asistenta sociala în a carui raza administrativ-teritoriala s-a produs nasterea dosarul cuprinzând certificatul medical constatator al nasterii, procesul-verbal prevazut la alin. (2), dispozitia de plasament în regim de urgenta si raspunsul politiei cu rezultatul verificarilor.

(6) În termen de 5 zile de la primirea documentatiei prevazute la alin. (5), serviciul public de asistenta sociala are obligatia de a obtine dispozitia de stabilire a numelui si prenumelui copilului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civila, cu modificarile ulterioare, si de a face declaratia de înregistrare a nasterii la serviciul de stare civila competent.

(7) Dupa înregistrarea nasterii copilului, serviciul public de asistenta sociala are obligatia de a transmite directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului actul de înregistrare a nasterii copilului.

Art. 12. - (1) În situatia copilului gasit, precum si a celui parasit de parinti în alte unitati sanitare, a carui nastere nu a fost înregistrata, obligatia de a realiza demersurile prevazute de lege pentru înregistrarea nasterii copilului revine serviciului public de asistenta sociala în a carui raza administrativ-teritoriala a fost gasit sau parasit copilul.

(2) Expertiza medico-legala necesara pentru înregistrarea nasterii copilului este gratuita.

Art. 13. - (1) Unitatile sanitare, unitatile de protectie sociala, serviciile de îngrijire de tip rezidential, entitatile fara personalitate juridica, alte persoane juridice, precum si persoane fizice, care interneaza sau primesc în îngrijire femei gravide ori copii care nu poseda acte pe baza carora sa li se poata stabili identitatea, sunt obligate sa anunte, în termen de 24 de ore, în scris, autoritatea administratiei publice locale în a carei raza își au sediul sau, dupa caz, domiciliul, în vederea stabilirii identitatii lor.

(2) Cel care ia un copil pentru a-l îngriji sau proteja temporar, pâna la stabilirea unei masuri de protectie în conditiile legii, are obligatia de a-l întreține si, în termen de 48 de ore, de a anunta autoritatea administratiei publice locale în a carei raza teritoriala își are sediul sau domiciliul.

Art. 14. - (1) Copilul are dreptul de a mentine relatii personale si contacte directe cu parintii, rudele, precum si cu alte persoane fata de care copilul a dezvoltat legaturi de atasament.

(2) Copilul are dreptul de a-si cunoaste rudele si de a întreține relatii personale cu acestea, precum si cu alte persoane alaturi de care copilul s-a bucurat de viata de familie, în masura în care acest lucru nu contravine interesului sau superior.

(3) Parintii sau un alt reprezentant legal al copilului nu pot împiedica relatiile personale ale acestuia cu bunicii, fratii si surorile ori cu alte persoane alaturi de care copilul s-a bucurat de viata de familie, decât în cazurile în care instanta decide în acest sens, apreciind ca exista motive temeinice de natura a primejdui dezvoltarea fizica, psihica, intelectuala sau morala a copilului.

Art. 15. - (1) În sensul prezentei legi, relatiile personale se pot realiza prin:

a) întâlniri ale copilului cu parintele ori cu o alta persoana care are, potrivit prezentei legi, dreptul la relatii personale cu copilul;

b) vizitarea copilului la domiciliul acestuia;

c) gazduirea copilului pe perioada determinata de catre parintele sau de catre alta persoana la care copilul nu locuieste în mod obisnuit;

d) corespondenta ori alta forma de comunicare cu copilul;

e) transmiterea de informatii copilului cu privire la parintele ori la alte persoane care au, potrivit prezentei legi, dreptul de a mentine relatii personale cu copilul;

f) transmiterea de informatii referitoare la copil, inclusiv fotografii recente, evaluari medicale sau scolare, catre parintele sau catre alte persoane care au dreptul de a mentine relatii personale cu copilul.

(2) Transmiterea informatiilor prevazute la alin. (1) lit. e) si f) se va face cu respectarea interesului superior al copilului, precum si a dispozitiilor speciale vizând confidentialitatea si transmiterea informatiilor cu caracter personal.

Art. 16. - (1) Copilul care a fost separat de ambii parinti sau de unul dintre acestia printr-o masura dispusa în conditiile legii are dreptul de a mentine relatii personale si contacte directe cu ambii parinti, cu exceptia situatiei în care acest lucru contravine interesului superior al copilului.

(2) Instanta judecatoreasca, luând în considerare, cu prioritate, interesul superior al copilului, poate limita exercitarea acestui drept, daca exista motive temeinice de natura a periclita dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala a copilului.

Art. 17. - (1) Copilul ai carui parinti locuiesc în state diferite are dreptul de a întreține relatii personale si contacte directe cu acestia, cu exceptia situatiei în care acest lucru contravine interesului superior al copilului.

(2) Exercitarea dreptului prevazut la alin. (1) va fi facilitata de Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe, pe baza unei proceduri aprobate prin ordin comun.

Art. 18. - (1) Copiii neînsoțiti de parinti sau de un alt reprezentant legal ori care nu se gasesc sub supravegherea legala a unor persoane au dreptul de a li se asigura, în cel mai scurt timp posibil, reînțoarcerea alaturi de reprezentantii lor legali.

(2) Deplasarea copiilor în tara si în strainatate se realizeaza cu înștiintarea si cu acordul ambilor parinti; orice neînțelegeri între parinti cu privire la exprimarea acestui acord se solutioneaza de catre instanta judecatoreasca.

(3) Parintii sau, dupa caz, alta persoana responsabila de supravegherea, cresterea si îngrijirea copilului sunt obligati sa anunte la politie disparitia acestuia de la domiciliu, în cel mult 24 de ore de la constatarea disparitiei.

Art. 19. - (1) Misiunile diplomatice si consulare ale României au obligatia de a sesiza Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului cu privire la copiii cetateni români aflati

în strainatate care, din orice motive, nu sunt însoțiti de parinti sau de un alt reprezentant legal ori nu se gasesc sub supravegherea legala a unor persoane din strainatate.

(2) Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului va lua masurile necesare pentru întoarcerea copilului la parinti sau la un alt reprezentant legal, imediat dupa identificarea acestora. În cazul în care persoanele identificate nu pot sau refuza sa preia copilul, la cererea Autoritatii Nationale pentru Protectia Drepturilor Copilului, tribunalul de la domiciliul copilului sau Tribunalul Bucuresti, în situatia în care acest domiciliu nu este cunoscut, va dispune plasamentul copilului într-un serviciu de protectie speciala propus de Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului.

(3) Procedura de întoarcere a copiilor în tara, de identificare a parintilor sau a altor reprezentanti legali ai copiilor, modul de avansare a cheltuielilor ocazionate de întoarcerea în tara a acestora, precum si serviciile de protectie speciala, publice sau private, competente sa asigure protectia în regim de urgenta a copiilor aflati în situatia prevazuta la alin. (1) se stabilesc prin hotarâre a Guvernului.

Art. 20. - **(1)** Misiunile diplomatice si consulare straine au obligatia de a sesiza Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului si Autoritatea pentru Straini despre toate situatiile în care au cunostinta de copii cetateni straini aflati pe teritoriul României, care, din orice motive, nu sunt însoțiti de parinti sau de un alt reprezentant legal ori nu se gasesc sub supravegherea legala a unor persoane. În cazul în care autoritatile române se autosesizeaza, acestea vor înstiinta de urgenta misiunea straina competenta cu privire la copiii în cauza.

(2) În situatia copiilor prevazuti la alin. (1), Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului, pâna la definitivarea demersurilor legale ce cad în competenta Autoritatii pentru Straini, va solicita Tribunalului Bucuresti stabilirea plasamentului copilului într-un serviciu de protectie speciala propus de Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului.

(3) Masura plasamentului dureaza pâna la returnarea copilului în tara de resedinta a parintilor ori în tara în care au fost identificati alti membri ai familiei dispusi sa ia copilul.

(4) În cazul nereturnarii copilului, acesta beneficiaza de protectia speciala prevazuta în prezenta lege.

Art. 21. - În vederea aplicarii prevederilor art. 19 si 20 se încheie tratatele necesare cu statele sau cu autoritatile statelor vizate, pe baza propunerilor Autoritatii Nationale pentru Protectia Drepturilor Copilului si ale Ministerului Afacerilor Externe, precum si a altor institutii interesate.

Art. 22. - **(1)** Copilul are dreptul la protejarea imaginii sale publice si a vietii sale intime, private si familiale.

(2) Este interzisa orice actiune de natura sa afecteze imaginea publica a copilului sau dreptul acestuia la viata intima, privata si familiala.

(3) Participarea copilului în vârsta de pâna la 14 ani la dezbateri publice în cadrul unor programe audiovizuale se poate face numai cu consimtamântul scris al acestuia si al parintilor sau, dupa caz, al altui reprezentant legal.

(4) Copiii nu pot fi folositi sau expusi de catre parinti, reprezentanti legali sau alte persoane responsabile de cresterea si îngrijirea lor, în scopul de a obtine avantaje personale sau de a influenta deciziile autoritatilor publice.

(5) Consiliul National al Audiovizualului monitorizeaza modul de derulare a programelor audiovizuale, astfel încât sa se asigure protectia si garantarea dreptului copilului prevazut la alin. (1).

Art. 23. - **(1)** Copilul are dreptul la libertate de exprimare.

(2) Libertatea copilului de a cauta, de a primi si de a difuza informatii de orice natura, care vizeaza promovarea bunastarii sale sociale, spirituale si morale, sanatatea sa fizica si mentala, sub orice forma si prin orice mijloace la alegerea sa, este inviolabila.

(3) Parintii sau, dupa caz, alti reprezentanti legali ai copilului, persoanele care au în plasament copii, precum si persoanele care, prin natura functiei, promoveaza si asigura respectarea drepturilor copiilor au obligatia de a le asigura informatii, explicatii si sfaturi, în functie de vârsta si de gradul de înțelegere al acestora, precum si de a le permite sa-si exprime punctul de vedere, ideile si opiniile.

(4) Parintii nu pot limita dreptul copilului minor la libertatea de exprimare decât în cazurile prevazute expres de lege.

Art. 24. - (1) Copilul capabil de discernamânt are dreptul de a-si exprima liber opinia asupra oricarei probleme care îl priveste.

(2) În orice procedura judiciara sau administrativa care îl priveste copilul are dreptul de a fi ascultat. Este obligatorie ascultarea copilului care a împlinit vârsta de 10 ani. Cu toate acestea, poate fi ascultat si copilul care nu a împlinit vârsta de 10 ani, daca autoritatea competenta apreciaza ca audierea lui este necesara pentru solutionarea cauzei.

(3) Dreptul de a fi ascultat confera copilului posibilitatea de a cere si de a primi orice informatie pertinenta, de a fi consultat, de a-si exprima opinia si de a fi informat asupra consecintelor pe care le poate avea opinia sa, daca este respectata, precum si asupra consecintelor oricarei decizii care îl priveste.

(4) În toate cazurile prevazute la alin. (2), opiniile copilului ascultat vor fi luate în considerare si li se va acorda importanta convenita, în raport cu vârsta si cu gradul de maturitate a copilului.

(5) Orice copil poate cere sa fie ascultat conform dispozitiilor alin. (2) si (3). În caz de refuz, autoritatea competenta se va pronunta printr-o decizie motivata.

(6) Dispozitiile legale speciale privind consimtamântul sau prezenta copilului în procedurile care îl privesc, precum si prevederile referitoare la desemnarea unui curator, în caz de conflict de interese, sunt si ramân aplicabile.

Art. 25. - (1) Copilul are dreptul la libertate de gândire, de constiinta si de religie.

(2) Parintii îndruma copilul, potrivit propriilor convingeri, în alegerea unei religii, în conditiile legii, tinând seama de opinia, vârsta si de gradul de maturitate a acestuia, fara a-l putea obliga sa adere la o anumita religie sau la un anumit cult religios.

(3) Religia copilului care a împlinit 14 ani nu poate fi schimbata fara consimtamântul acestuia; copilul care a împlinit vârsta de 16 ani are dreptul sa-si aleaga singur religia.

(4) Atunci când copilul beneficiaza de protectie speciala, persoanelor în îngrijirea carora se afla le sunt interzise orice actiuni menite sa influenteze convingerile religioase ale copilului.

Art. 26. - (1) Copilul are dreptul la libera asociere în structuri formale si informale, precum si libertatea de întrunire pasnica, în limitele prevazute de lege.

(2) Autoritatile administratiei publice locale, unitatile de învățământ si alte institutii publice sau private competente iau masurile necesare asigurarii exercitarii corespunzatoare a drepturilor prevazute la alin. (1).

Art. 27. - (1) Copilul aparținând unei minoritati nationale, etnice, religioase sau lingvistice are dreptul la viata culturala proprie, la declararea apartenentei sale etnice, religioase, la practicarea propriei sale religii, precum si dreptul de a folosi limba proprie în comun cu alti membri ai comunitatii din care face parte.

(2) Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii asigura si urmareste exercitarea drepturilor prevazute la alin. (1).

Art. 28. - (1) Copilul are dreptul la respectarea personalitatii si individualitatii sale si nu poate fi supus pedepselor fizice sau altor tratamente umilitoare ori degradante.

(2) Masurile de disciplinare a copilului nu pot fi stabilite decât în acord cu demnitatea copilului, nefiind permise sub nici un motiv pedepsele fizice ori acelea care se afla în legatura cu dezvoltarea fizica, psihica sau care afecteaza starea emotionala a copilului.

Art. 29. - (1) Copilul are dreptul sa depuna singur plângeri referitoare la încălcarea drepturilor sale fundamentale.

(2) Copilul este informat asupra drepturilor sale, precum si asupra modalitatilor de exercitare a acestora.

SECTIUNEA a 2-a

Mediul familial si îngrijirea alternativa

Art. 30. - (1) Copilul are dreptul sa creasca alaturi de parintii sai.

(2) Parintii au obligatia sa asigure copilului, de o maniera corespunzatoare capacitatilor în continua dezvoltare ale copilului, orientarea si sfaturile necesare exercitarii corespunzatoare a drepturilor prevazute în prezenta lege.

(3) Parintii copilului au dreptul sa primeasca informatiile si asistenta de specialitate necesare în vederea îngrijirii, cresterii si educarii acestuia.

Art. 31. - (1) Ambii parinti sunt responsabili pentru cresterea copiilor lor.

(2) Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești trebuie să aibă în vedere interesul superior al copilului și să asigure bunăstarea materială și spirituală a copilului, în special prin îngrijirea acestuia, prin menținerea relațiilor personale cu el, prin asigurarea creșterii, educației și întreținerii sale, precum și prin reprezentarea sa legală și administrarea patrimoniului său.

(3) În cazul existenței unor neînțelegeri între părinți cu privire la exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești, instanța judecătorească, după ascultarea ambilor părinți, hotărăște potrivit interesului superior al copilului.

Art. 32. - Copilul are dreptul să fie crescut în condiții care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială. În acest scop părinții sunt obligați:

- a) să supravegheze copilul;
- b) să coopereze cu copilul și să îi respecte viața intimă, privată și demnitatea;
- c) să informeze copilul despre toate actele și faptele care l-ar putea afecta și să ia în considerare opinia acestuia;
- d) să întreprindă toate măsurile necesare pentru realizarea drepturilor copilului lor;
- e) să coopereze cu persoanele fizice și persoanele juridice care exercită atribuții în domeniul îngrijirii, educației și formării profesionale a copilului.

Art. 33. - Copilul nu poate fi separat de părinții săi sau de unul dintre ei, împotriva voinței acestora, cu excepția cazurilor exprese și limitativ prevăzute de lege, sub rezerva revizuirii judiciare și numai dacă acest lucru este impus de interesul superior al copilului.

Art. 34. - (1) Serviciul public de asistență socială va lua toate măsurile necesare pentru depistarea precoce a situațiilor de risc care pot determina separarea copilului de părinții săi, precum și pentru prevenirea comportamentelor abuzive ale părinților și a violenței în familie.

(2) Orice separare a copilului de părinții săi, precum și orice limitare a exercițiului drepturilor părintești trebuie să fie precedate de acordarea sistematică a serviciilor și prestațiilor prevăzute de lege, cu accent deosebit pe informarea corespunzătoare a părinților, consilierea acestora, terapie sau mediere, acordate în baza unui plan de servicii.

Art. 35. - (1) Planul de servicii se întocmește și se pune în aplicare de către serviciul public de asistență socială, organizat la nivelul municipiilor și orașelor, precum și de persoanele cu atribuții de asistență socială din aparatul propriu al consiliilor locale comunale din unitatea administrativ-teritorială unde se află copilul, în urma evaluării situației copilului și a familiei acestuia.

(2) La nivelul municipiului București întocmirea și punerea în aplicare a planului prevăzut la alin. (1) se realizează de către direcția generală de asistență socială și protecția copilului de la nivelul fiecărui sector.

(3) Planul de servicii se aprobă prin dispoziția primarului.

(4) Planul de servicii are ca obiectiv prevenirea separării copilului de părinții săi. În acest scop serviciul public de asistență socială ori, după caz, direcția generală de asistență socială și protecția copilului de la nivelul fiecărui sector al municipiului București sprijină accesul copilului și al familiei sale la serviciile și prestațiile destinate menținerii copilului în familie.

(5) Planul de servicii poate avea ca finalitate transmiterea către direcția generală de asistență socială și protecția copilului a cererii de instituire a unei măsuri de protecție specială a copilului, numai dacă, după acordarea serviciilor prevăzute de acest plan, se constată că menținerea copilului alături de părinții săi nu este posibilă.

Art. 36. - (1) Dacă există motive temeinice de a suspecta că viața și securitatea copilului sunt primejduite în familie, reprezentanții serviciului public de asistență socială ori, după caz, ai direcției generale de asistență socială și protecția copilului de la nivelul sectoarelor municipiului București au dreptul să viziteze copiii la locuința lor și să se informeze despre felul în care aceștia sunt îngrijiiți, despre sănătatea și dezvoltarea lor fizică, educarea, învățatura și pregătirea lor profesională, acordând, la nevoie, îndrumările necesare.

(2) Dacă, în urma vizitelor efectuate potrivit alin. (1), se constată că dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială a copilului este primejduită, serviciul public de asistență socială este obligat să sesizeze de îndată direcția generală de asistență socială și protecția copilului în vederea luării măsurilor prevăzute de lege.

(3) Direcția generală de asistență socială și protecția copilului este obligată să sesizeze instanța judecătorească în situația în care consideră că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru decăderea, totală sau parțială, a părinților ori a unuia dintre ei din exercițiul drepturilor părintești.

Art. 37. - (1) Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului va lua toate masurile necesare pentru ca parintii decazuti din drepturile parintesti, precum si cei carora le-a fost limitat exercitiul anumitor drepturi sa beneficieze de asistenta specializata pentru cresterea capacitatii acestora de a se ocupa de copii, în vederea redobândirii exercitiului drepturilor parintesti.

(2) Parintii care solicita redarea exercitiului drepturilor parintesti beneficiaza de asistenta juridica gratuita, în conditiile legii.

Art. 38. - Instanta judecatoreasca este singura autoritate competenta sa se pronunte, luând în considerare, cu prioritate, interesul superior al copilului, cu privire la:

a) persoana care exercita drepturile si îndeplineste obligatiile parintesti în situatia în care copilul este lipsit, temporar sau permanent, de ocrotirea parintilor sai;

b) modalitatile în care se exercita drepturile si se îndeplinesc obligatiile parintesti;

c) decaderea totala sau partiala din exercitiul drepturilor parintesti;

d) redarea exercitiului drepturilor parintesti.

Art. 39. - (1) Orice copil care este, temporar sau definitiv, lipsit de ocrotirea parintilor sai sau care, în vederea protejarii intereselor sale, nu poate fi lasat în grija acestora are dreptul la protectie alternativa.

(2) Protectia prevazuta la alin. (1) include instituirea tutelei, masurile de protectie speciala prevazute de prezenta lege, adoptia. În alegerea uneia dintre aceste solutii autoritatea competenta va tine seama în mod corespunzator de necesitatea asigurarii unei anumite continuitati în educarea copilului, precum si de originea sa etnica, religioasa, culturala si lingvistica.

Art. 40. - (1) Tutela se instituie în situatia în care ambii parinti sunt decedati, necunoscuti, decazuti din exercitiul drepturilor parintesti sau li s-a aplicat pedeapsa interzicerii drepturilor parintesti, pusi sub interdictie, declarati judecatoreste morti sau disparuti, precum si în cazul în care, la încetarea adoptiei, instanta judecatoreasca hotaraste ca este în interesul copilului instituirea unei tutele.

(2) Tutela se instituie conform legii de catre instanta judecatoreasca în a carei circumscriptie teritoriala domiciliuza sau a fost gasit copilul.

Art. 41. - (1) Pot fi tatori persoanele fizice sau sotul si sotia împreuna, care au domiciliul în România si nu se afla în vreunul dintre cazurile de incompatibilitate prevazute de lege.

(2) Persoana fizica sau familia care urmeaza a fi tutore trebuie sa fie evaluata de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului cu privire la garantiile morale si conditiile materiale pe care trebuie sa le îndeplineasca pentru a primi un copil în îngrijire. Evaluarea se realizeaza de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului de la domiciliul persoanei sau familiei, acordându-se prioritate membrilor familiei extinse a copilului.

Art. 42. - (1) Instanta judecatoreasca numeste cu prioritate ca tutore, daca motive întemeiate nu se opun, o ruda sau un afin ori un prieten al familiei copilului, în stare sa îndeplineasca aceasta sarcina.

(2) Persoana fizica, respectiv sotii care urmeaza a fi tatori sunt numiti pe baza prezentarii de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului a raportului de evaluare a acestora. Propunerea se va face tinându-se seama de relatiile personale, de apropierea domiciliilor, precum si de opinia copilului.

SECTIUNEA a 3-a

Sanatatea si bunastarea copilului

Art. 43. - (1) Copilul are dreptul de a se bucura de cea mai buna stare de sanatate pe care o poate atinge si de a beneficia de serviciile medicale si de recuperare necesare pentru asigurarea realizarii efective a acestui drept.

(2) Accesul copilului la servicii medicale si de recuperare, precum si la medicatia adecvata starii sale în caz de boala este garantat de catre stat, costurile aferente fiind suportate din Fondul national unic de asigurari sociale de sanatate si de la bugetul de stat.

(3) Organele de specialitate ale administratiei publice centrale, autoritatile administratiei publice locale, precum si orice alte institutii publice sau private cu atributii în domeniul sanatatii sunt obligate sa adopte, în conditiile legii, toate masurile necesare pentru:

a) reducerea mortalitatii infantile;

b) asigurarea si dezvoltarea serviciilor medicale primare si comunitare;
c) prevenirea malnutritiei si a îmbolnavirilor;
d) asigurarea serviciilor medicale pentru gravide în perioada pre- si postnatala, indiferent daca acestea au sau nu au calitatea de persoana asigurata în sistemul asigurarilor sociale de sanatate;

e) informarea parintilor si a copiilor cu privire la sanatatea si alimentatia copilului, inclusiv cu privire la avantajele alaptarii, igienei si salubritatii mediului înconjurator;

f) dezvoltarea de actiuni si programe pentru ocrotirea sanatatii si de prevenire a bolilor, de asistenta a parintilor si de educatie, precum si de servicii în materie de planificare familiala;

g) verificarea periodica a tratamentului copiilor care au fost plasati pentru a primi îngrijire, protectie sau tratament;

h) asigurarea confidentialitatii consultantei medicale acordate la solicitarea copilului;

i) derularea sistematica în unitatile scolare de programe de educatie pentru viata, inclusiv educatie sexuala pentru copii, în vederea prevenirii contactarii bolilor cu transmitere sexuala si a graviditatii minorelor.

(4) Parintii sunt obligati sa solicite asistenta medicala pentru a asigura copilului cea mai buna stare de sanatate pe care o poate atinge si pentru a preveni situatiile care pun în pericol viata, cresterea si dezvoltarea copilului.

(5) În situatia exceptionala în care viata copilului se afla în pericol iminent ori exista riscul producerii unor consecinte grave cu privire la sanatatea sau integritatea acestuia, medicul are dreptul de a efectua acele acte medicale de stricta necesitate pentru a salva viata copilului, chiar fara a avea acordul parintilor sau al altui reprezentant legal al acestuia.

(6) Vizitele periodice ale personalului medical de specialitate la domiciliul gravidelor si al copiilor pâna la împlinirea vârstei de un an sunt obligatorii, în vederea ocrotirii sanatatii mamei si copilului, educatiei pentru sanatate, prevenirii abandonului, abuzului sau neglijarii copilului.

Art. 44. - (1) Copilul are dreptul de a beneficia de un nivel de trai care sa permita dezvoltarea sa fizica, mentala, spirituala, morala si sociala.

(2) Parintilor sau, dupa caz, altor reprezentanti legali le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilitatilor, cele mai bune conditii de viata necesare cresterii si dezvoltarii copiilor; parintii sunt obligati sa le asigure copiilor locuinta, precum si conditiile necesare pentru crestere, educare, învatatura si pregatirea profesionala.

Art. 45. - (1) Copilul are dreptul de a beneficia de asistenta sociala si de asigurari sociale, în functie de resursele si de situatia în care se afla acesta si persoanele în întreținerea carora se gaseste.

(2) În cazul în care parintii sau persoanele care au, potrivit legii, obligatia de a întreține copilul nu pot asigura, din motive independente de vointa lor, satisfacerea nevoilor minime de locuinta, hrana, îmbracaminte si educatie ale copilului, statul, prin autoritatile publice competente, este obligat sa asigure acestora sprijin corespunzator, sub forma de prestatii financiare, prestatii în natura, precum si sub forma de servicii, în conditiile legii.

(3) Parintii au obligatia sa solicite autoritatilor competente acordarea alocatiilor, indemnizatiilor, prestatiilor în bani sau în natura si a altor facilitati prevazute de lege pentru copii sau pentru familiile cu copii.

(4) Autoritatile administratiei publice locale au obligatia de a informa parintii si copiii în legatura cu drepturile pe care le au, precum si asupra modalitatii de acordare a drepturilor de asistenta sociala si de asigurari sociale.

Art. 46. - (1) Copilul cu handicap are dreptul la îngrijire speciala, adaptata nevoilor sale.

(2) Copilul cu handicap are dreptul la educatie, recuperare, compensare, reabilitare si integrare, adaptate posibilitatilor proprii, în vederea dezvoltarii personalitatii sale.

(3) Îngrijirea speciala trebuie sa asigure dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala a copiilor cu handicap. Îngrijirea speciala consta în ajutor adecvat situatiei copilului si parintilor sai ori, dupa caz, situatiei celor carora le este încredintat copilul si se acorda gratuit, ori de câte ori acest lucru este posibil, pentru facilitarea accesului efectiv si fara discriminare al copiilor cu handicap la educatie, formare profesionala, servicii medicale, recuperare, pregatire, în vederea ocuparii unui loc de munca, la activitati recreative, precum si la orice alte activitati apte sa le permita deplina integrare sociala si dezvoltare a personalitatii lor.

(4) Organele de specialitate ale administratiei publice centrale si autoritatile administratiei publice locale sunt obligate sa initieze programe si sa asigure resursele necesare dezvoltarii serviciilor destinate satisfacerii nevoilor copiilor cu handicap si ale familiilor acestora în conditii care sa le garanteze demnitatea, sa le favorizeze autonomia si sa le faciliteze participarea activa la viata comunitatii.

SECTIUNEA a 4-a

Educatie, activitati recreative si culturale

Art. 47. - (1) Copilul are dreptul de a primi o educatie care sa îi permita dezvoltarea, în conditii nediscriminatorii, a aptitudinilor si personalitatii sale.

(2) Parintii copilului au cu prioritate dreptul de a alege felul educatiei care urmeaza sa fie data copiilor lor si au obligatia sa înscrie copilul la scoala si sa asigure frecventarea cu regularitate de catre acesta a cursurilor scolare.

(3) Copilul care a împlinit vârsta de 14 ani poate cere încuviintarea instantei judecatoresti de a-si schimba felul învățaturii si al pregatirii profesionale.

Art. 48. - (1) Ministerul Educatiei si Cercetarii, ca organ de specialitate al administratiei publice centrale, precum si inspectoratele scolare si unitatile de învățământ, ca institutii ale administratiei publice locale cu atributii în domeniul educatiei, sunt obligate sa întreprinda masuri necesare pentru:

a) facilitarea accesului la educatia prescolara si asigurarea învățământului general obligatoriu si gratuit pentru toti copiii;

b) dezvoltarea de programe de educatie pentru parintii tineri, inclusiv în vederea prevenirii violentei în familie;

c) organizarea de cursuri speciale de pregatire pentru copiii care nu pot raspunde la cerintele programei scolare nationale, pentru a nu intra prematur pe piata muncii;

d) organizarea de cursuri speciale de pregatire pentru copiii care au abandonat scoala, în vederea reintegrării lor în sistemul national de învățământ;

e) respectarea dreptului copilului la timp de odihna si timp liber, precum si a dreptului acestuia de a participa liber la viata culturala si artistica;

f) prevenirea abandonului scolar din motive economice, luând masuri active de acordare a unor servicii sociale în mediul scolar, cum sunt: hrana, rechizite, transport si altele asemenea.

(2) În cadrul procesului instructiv-educativ copilul are dreptul de a fi tratat cu respect de catre cadrele didactice, de a fi informat asupra drepturilor sale, precum si asupra modalitatilor de exercitare a acestora. Pedepsele corporale în cadrul procesului instructiv-educativ sunt interzise.

(3) Copilul, personal si, dupa caz, reprezentat sau asistat de reprezentantul sau legal, are dreptul de a contesta modalitatile si rezultatele evaluării si de a se adresa în acest sens conducerii unitatii de învățământ, în conditiile legii.

(4) Cadrele didactice au obligatia de a semnalati serviciului public de asistenta sociala sau, dupa caz, directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului cazurile de rele tratamente, abuzuri sau de neglijare a copiilor.

Art. 49. - (1) Copilul are dreptul la odihna si vacanta.

(2) Copilul trebuie sa beneficieze de timp suficient pentru odihna si vacanta, sa participe în mod liber la activitati recreative proprii vârstei sale si la activitatile culturale, artistice si sportive ale comunitatii. Autoritatile publice au obligatia sa contribuie, potrivit atributiilor ce le revin, la asigurarea conditiilor exercitarii în conditii de egalitate a acestui drept.

(3) Autoritatile publice au obligatia sa asigure, potrivit atributiilor care le revin, locuri de joaca suficiente si adecvate pentru copii, în mod special în situatia zonelor intens populate.

CAPITOLUL III

Protectia speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv,
de ocrotirea parintilor sai

SECTIUNEA 1

Dispozitii comune

Art. 50. - Protectia speciala a copilului reprezinta ansamblul masurilor, prestatiilor si serviciilor destinate îngrijirii si dezvoltarii copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai sau a celui care, în vederea protejarii intereselor sale, nu poate fi lasat în grija acestora.

Art. 51. - (1) Copilul beneficiaza de protectia speciala prevazuta de prezenta lege pâna la dobândirea capacitatii depline de exercitiu.

(2) La cererea tânarului, exprimata dupa dobândirea capacitatii depline de exercitiu, daca își continua studiile într-o forma de învățământ de zi, protectia speciala se acorda, în conditiile legii, pe toata durata continuarii studiilor, dar fara a se depasi vârsta de 26 de ani.

(3) Tânarul care a dobândit capacitate deplina de exercitiu si a beneficiat de o masura de protectie speciala, dar care nu își continua studiile si nu are posibilitatea revenirii în propria familie, fiind confruntat cu riscul excluderii sociale, beneficiaza, la cerere, pe o perioada de pâna la 2 ani, de protectie speciala, în scopul facilitarii integrarii sale sociale. În cazul în care se face dovada ca tânarul i s-au oferit un loc de munca si/sau locuinta, iar acesta le-a refuzat ori le-a pierdut din motive imputabile lui, în mod succesiv, prevederile prezentului alineat nu mai sunt aplicabile.

Art. 52. - Serviciile de protectie speciala sunt cele prevazute la art. 108-110.

Art. 53. - (1) Masurile de protectie speciala a copilului se stabilesc si se aplica în baza planului individualizat de protectie.

(2) Planul prevazut la alin. (1) se întocmeste si se revizuieste în conformitate cu normele metodologice elaborate si aprobate de Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului.

(3) Masurile de protectie speciala a copilului care a împlinit vârsta de 14 ani se stabilesc numai cu consimțământul acestuia. În situatia în care copilul refuza sa își dea consimțământul, masurile de protectie se stabilesc numai de catre instanta judecatoreasca, care, în situatii temeinic motivate, poate trece peste refuzul acestuia de a-si exprima consimțământul fata de masura propusa.

Art. 54. - (1) Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului are obligatia de a întocmi planul individualizat de protectie imediat dupa primirea cererii de instituire a unei masuri de protectie speciala sau imediat dupa ce directorul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului a dispus plasamentul în regim de urgenta.

(2) În situatia copilului pentru care a fost instituita tutela, dispozitiile alin. (1) nu sunt aplicabile.

(3) La stabilirea obiectivelor planului individualizat de protectie se acorda prioritate reintegrarii copilului în familie sau, daca aceasta nu este posibila, plasamentului copilului în familia extinsa. Obiectivele planului se stabilesc cu consultarea obligatorie a parintilor si a membrilor familiei largite care au putut fi identificati.

(4) Planul individualizat de protectie poate prevedea plasamentul copilului într-un serviciu de tip rezidential, numai în cazul în care nu a putut fi instituita tutela ori nu a putut fi dispus plasamentul la familia extinsa, la un asistent maternal sau la o alta persoana sau familie, în conditiile prezentei legi.

Art. 55. - Masurile de protectie speciala a copilului sunt:

- a) plasamentul;
- b) plasamentul în regim de urgenta;
- c) supravegherea specializata.

Art. 56. - De masurile de protectie speciala, instituite de prezenta lege, beneficiaza:

a) copilul ai carui parinti sunt decedati, necunoscuti, decazuti din exercitiul drepturilor parintesti sau carora li s-a aplicat pedeapsa interzicerii drepturilor parintesti, pusi sub interdictie, declarati judecatoreste morti sau disparuti, când nu a putut fi instituita tutela;

b) copilul care, în vederea protejarii intereselor sale, nu poate fi lasat în grija parintilor din motive neimputabile acestora;

c) copilul abuzat sau neglijat;

d) copilul gasit sau copilul abandonat de catre mama în unitati sanitare;

e) copilul care a savârsit o fapta prevazuta de legea penala si care nu raspunde penal.

Art. 57. - Parintii, precum si copilul care a împlinit vârsta de 14 ani au dreptul sa atace în instanta masurile de protectie speciala instituite de prezenta lege, beneficiind de asistenta juridica gratuita, în conditiile legii.

SECTIUNEA a 2-a

Plasamentul

Art. 58. - (1) Plasamentul copilului constituie o masura de protectie speciala, având caracter temporar, care poate fi dispusa, în conditiile prezentei legi, dupa caz, la:

- a) o persoana sau familie;
- b) un asistent maternal;
- c) un serviciu de tip rezidential, prevazut la art. 110 alin. (2) si licentiat în conditiile legii.

(2) Persoana sau familia care primeste un copil în plasament trebuie sa aiba domiciliul în România si sa fie evaluata de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului cu privire la garantiile morale si conditiile materiale pe care trebuie sa le îndeplineasca pentru a primi un copil în plasament.

Art. 59. - Pe toata durata plasamentului, domiciliul copilului se afla, dupa caz, la persoana, familia, asistentul maternal sau la serviciul de tip rezidential care îl are în îngrijire.

Art. 60. - (1) Plasamentul copilului care nu a împlinit vârsta de 2 ani poate fi dispus numai la familia extinsa sau substitutiva, plasamentul acestuia într-un serviciu de tip rezidential fiind interzis.

(2) Prin exceptie de la prevederile alin. (1), se poate dispune plasamentul într-un serviciu de tip rezidential al copilului mai mic de 2 ani, în situatia în care acesta prezinta handicapuri grave, cu dependenta de îngrijiri în servicii de tip rezidential specializate.

(3) La stabilirea masurii de plasament se va urmari:

- a) plasarea copilului, cu prioritate, la familia extinsa sau la familia substitutiva;
- b) mentinerea fratilor împreuna;

c) facilitarea exercitarii de catre parinti a dreptului de a vizita copilul si de a mentine legatura cu acesta.

Art. 61. - (1) Masura plasamentului se stabileste de catre comisia pentru protectia copilului, în situatia în care exista acordul parintilor, pentru situatiile prevazute la art. 56 lit. b) si e).

(2) Masura plasamentului se stabileste de catre instanta judecatoreasca, la cererea directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului:

a) în situatia copilului prevazut la art. 56 lit. a), precum si în situatia copilului prevazut la art. 56 lit. c) si d), daca se impune înlocuirea plasamentului în regim de urgenta dispus de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului;

b) în situatia copilului prevazut la art. 56 lit. b) si e), atunci când nu exista acordul parintilor sau, dupa caz, al unuia dintre parinti, pentru instituirea acestei masuri.

Art. 62. - (1) Drepturile si obligatiile parintesti fata de copil se mentin pe toata durata masurii plasamentului dispus de catre comisia pentru protectia copilului.

(2) Drepturile si obligatiile parintesti în situatia copilului pentru care nu a putut fi instituita tutela si pentru care instanta a dispus masura plasamentului sunt exercitate si, respectiv, îndeplinite de catre presedintele consiliului judetean, respectiv de catre primarul sectorului municipiului Bucuresti.

(3) Prin exceptie de la prevederile alin. (2), parintii decazuti din drepturile parintesti, precum si cei carora li s-a aplicat pedeapsa interzicerii drepturilor parintesti pastreaza dreptul de a consimti la adoptia copilului lor.

(4) Modalitatea de exercitare a drepturilor si de îndeplinire a obligatiilor parintesti cu privire la persoana si la bunurile copilului aflat în situatia prevazuta la art. 56 lit. c) si d) si, respectiv, la art. 56 lit. b) si e) se stabileste de catre instanta judecatoreasca.

Art. 63. - Comisia pentru protectia copilului sau, dupa caz, instanta care a dispus plasamentul copilului va stabili, daca este cazul, si cuantumul contributiei lunare a parintilor la întretinerea acestuia, în conditiile stabilite de Codul familiei. Sumele astfel încasate se constituie venit la bugetul judetelui, respectiv la cel al sectorului municipiului Bucuresti de unde provine copilul.

SECTIUNEA a 3-a

Plasamentul în regim de urgenta

Art. 64. - (1) Plasamentul copilului în regim de urgență este o măsură de protecție specială, cu caracter temporar, care se stabilește în situația copilului abuzat sau neglijat, precum și în situația copilului găsit sau a celui abandonat în unități sanitare.

(2) Dispozițiile art. 58-60 se aplică în mod corespunzător.

(3) Pe toată durata plasamentului în regim de urgență se suspendă de drept exercitiul drepturilor parentale, până când instanța judecătorească va decide cu privire la menținerea sau la înlocuirea acestei măsuri și cu privire la exercitarea drepturilor parentale. Pe perioada suspendării, drepturile și obligațiile parentale privitoare la persoana copilului sunt exercitate și, respectiv, sunt îndeplinite de către persoana, familia, asistentul maternal sau de către șeful serviciului de tip rezidențial care a primit copilul în plasament în regim de urgență, iar cele privitoare la bunurile copilului sunt exercitate și, respectiv, sunt îndeplinite de către președintele consiliului județean, respectiv de către primarul sectorului municipiului București.

Art. 65. - (1) Măsura plasamentului în regim de urgență se stabilește de către directorul direcției generale de asistență socială și protecția copilului din unitatea administrativ-teritorială în care se găsește copilul găsit sau cel abandonat de către mama în unități sanitare ori copilul abuzat sau neglijat, în situația în care nu se întâmpină opoziție din partea reprezentanților persoanelor juridice, precum și a persoanelor fizice care au în îngrijire sau asigură protecția copilului respectiv.

(2) Măsura plasamentului în regim de urgență se stabilește de către instanța judecătorească în condițiile art. 94 alin. (3).

Art. 66. - (1) În situația plasamentului în regim de urgență dispus de către direcția generală de asistență socială și protecția copilului, aceasta este obligată să sesizeze instanța judecătorească în termen de 48 de ore de la data la care a dispus această măsură.

(2) Instanța judecătorească va analiza motivele care au stat la baza măsurii adoptate de către direcția generală de asistență socială și protecția copilului și se va pronunța, după caz, cu privire la menținerea plasamentului în regim de urgență sau la înlocuirea acestuia cu măsură plasamentului, instituirea tutelei ori cu privire la reintegrarea copilului în familia sa. Instanța este obligată să se pronunțe și cu privire la exercitarea drepturilor parentale.

(3) În situația în care plasamentul în regim de urgență este dispus de către instanța judecătorească, aceasta se va pronunța în condițiile art. 94 alin. (4).

SECȚIUNEA a 4-a

Supravegherea specializată

Art. 67. - (1) Măsura de supraveghere specializată se dispune în condițiile prezentei legi față de copilul care a săvârșit o faptă penală și care nu răspunde penal.

(2) În cazul în care există acordul părinților sau al reprezentantului legal, măsură supravegherii specializate se dispune de către comisia pentru protecția copilului, iar, în lipsa acestui acord, de către instanța judecătorească.

SECȚIUNEA a 5-a

Monitorizarea aplicării măsurilor de protecție specială

Art. 68. - (1) Împrejurările care au stat la baza stabilirii măsurilor de protecție specială, dispuse de comisia pentru protecția copilului sau de instanța judecătorească, trebuie verificate trimestrial de către direcția generală de asistență socială și protecția copilului.

(2) În cazul în care împrejurările prevăzute la alin. (1) s-au modificat, direcția generală de asistență socială și protecția copilului este obligată să sesizeze de îndată comisia pentru protecția copilului sau, după caz, instanța judecătorească, în vederea modificării sau, după caz, a încetării măsurii.

(3) Dreptul de sesizare prevăzut la alin. (2) îl au, de asemenea, părinții sau alt reprezentant legal al copilului, precum și copilul.

Art. 69. - (1) Direcția generală de asistență socială și protecția copilului sau, după caz, organismul privat autorizat are obligația de a urmări modul în care sunt puse în aplicare măsurile de protecție specială, dezvoltarea și îngrijirea copilului pe perioada aplicării măsurii.

(2) În îndeplinirea obligatiei prevazute la alin. (1) directia generala de asistenta sociala si protectia copilului sau, dupa caz, organismul privat autorizat întocmeste, trimestrial sau ori de câte ori apare o situatie care impune acest lucru, rapoarte privitoare la evolutia dezvoltarii fizice, mentale, spirituale, morale sau sociale a copilului si a modului în care acesta este îngrijit.

(3) În situatia în care se constata, pe baza raportului întocmit potrivit alin. (2), necesitatea modificarii sau, dupa caz, a încetarii masurii, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului este obligata sa sesizeze de îndata comisia pentru protectia copilului sau, dupa caz, instanta judecatoreasca.

Art. 70. - La încetarea masurilor de protectie speciala prin reintegrarea copilului în familia sa, serviciul public de asistenta sociala, organizat la nivelul municipiilor si oraselor, persoanele cu atributii de asistenta sociala din aparatul propriu al consiliilor locale comunale, precum si directia generala de asistenta sociala si protectia copilului, în cazul sectoarelor municipiului Bucuresti, de la domiciliul sau, dupa caz, de la resedinta parintilor au obligatia de a urmari evolutia dezvoltarii copilului, precum si modul în care parintii își exercita drepturile si își îndeplinesc obligatiile cu privire la copil. În acest scop acestea întocmesc rapoarte lunare pe o perioada de minimum 3 luni.

Art. 71. - Copilul fata de care a fost luata o masura de protectie speciala are dreptul de a mentine relatii cu alte persoane, daca acestea nu au o influenta negativa asupra dezvoltarii sale fizice, mentale, spirituale, morale sau sociale.

CAPITOLUL IV

Protectia copiilor refugiatii si protectia copiilor în caz de conflict armat

Art. 72. - (1) Copiii care solicita obtinerea statutului de refugiat, precum si cei care au obtinut acest statut beneficiaza de protectie si asistenta umanitara corespunzatoare pentru realizarea drepturilor lor.

(2) Copiii prevazuti la alin. (1) beneficiaza de una dintre formele de protectie prevazute de Ordonanta Guvernului nr. 102/2000 privind statutul si regimul refugiatilor în România, aprobata cu modificari prin Legea nr. 323/2001, cu modificarile si completarile ulterioare.

Art. 73. - (1) În situatia în care copilul care solicita statutul de refugiat este neînsoțit de catre parinti sau de un alt reprezentant legal, sustinerea intereselor acestuia pe parcursul procedurii de acordare a statutului de refugiat se asigura de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului în a carei raza administrativ-teritoriala se afla organul teritorial al Ministerului Administratiei si Internelor unde urmeaza a fi depusa cererea.

(2) Cererea pentru acordarea statutului de refugiat al copilului aflat în situatia prevazuta la alin. (1) se analizeaza cu prioritate.

(3) În scopul sustinerii adecvate a intereselor copilului prevazut la alin. (1), directia generala de asistenta sociala si protectia copilului desemneaza o persoana cu studii superioare juridice sau de asistenta sociala din cadrul personalului propriu sau al unui organism privat autorizat, care sa sustina drepturile copilului si sa participe, alaturi de acesta, la întreaga procedura de acordare a statutului de refugiat.

(4) În situatia în care se constata ca persoana desemnata de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului nu își îndeplineste corespunzator obligatia de aparare a intereselor copilului sau dovedeste rea-credinta în îndeplinirea acesteia, Oficiul National pentru Refugiatii poate solicita directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului înlocuirea acestei persoane.

Art. 74. - (1) Pâna la solutionarea definitiva si irevocabila a cererii de acordare a statutului de refugiat, cazarea copiilor prevazuti la art. 73 se realizeaza într-un serviciu de tip rezidential prevazut de prezenta lege, aparținând directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului sau unui organism privat autorizat.

(2) Copiii care au împlinit vârsta de 16 ani pot fi cazati si în centrele de primire si cazare aflate în subordinea Oficiului National pentru Refugiatii.

(3) Copiii prevazuti la alin. (1), carora li s-a acordat statutul de refugiat, beneficiaza de protectia speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai, prevazuta de prezenta lege.

Art. 75. - (1) În situația în care cererea copilului prevăzută la art. 72, de acordare a statutului de refugiat, este respinsă în mod definitiv și irevocabil, direcția generală de asistență socială și protecția copilului sesizează Autoritatea pentru Străini și solicită instanței judecătorești stabilirea plasamentului copilului într-un serviciu de protecție specială.

(2) Măsura plasamentului durează până la returnarea copilului în țara de reședință a părinților ori în țara în care au fost identificați alți membri ai familiei dispusi să ia copilul.

Art. 76. - (1) Copiii afectați de conflicte armate beneficiază de protecție și asistență în condițiile prezentei legi.

(2) În caz de conflicte armate, instituțiile statului iau măsurile necesare pentru dezvoltarea de mecanisme speciale menite să asigure monitorizarea măsurilor adoptate pentru protejarea drepturilor copilului.

Art. 77. - Nici un copil nu va fi folosit ca spion, calauză sau curier în timpul conflictelor armate.

Art. 78. - (1) În situația existenței unui conflict armat, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, în colaborare cu Ministerul Administrației și Internelor, cu Ministerul Apărării Naționale, precum și cu alte instituții cu atribuții specifice, are obligația de a iniția și de a implementa strategii și programe, inclusiv la nivel familial și comunitar, pentru a asigura demobilizarea copiilor soldați și, respectiv, pentru a remedia efectele fizice și psihice ale conflictelor asupra copilului și pentru a promova reintegrarea socială a acestuia.

(2) Organele administrației publice centrale menționate la alin. (1), în colaborare cu Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă și cu Ministerul Educației și Cercetării, vor promova măsurile corespunzătoare pentru:

a) educarea în spiritul înțelegerii, solidarității și păcii, ca un proces general și continuu în prevenirea conflictelor;

b) educarea și pregătirea copiilor demobilizați pentru o viață socială activă și responsabilă.

Art. 79. - (1) În orice județ sau sector al municipiului București, președintele consiliului județean ori, după caz, primarul sectorului municipiului București are obligația de a înainta direcției generale de asistență socială și protecția copilului, în termen de 24 de ore de la inițierea unui conflict armat, o listă completă a tuturor copiilor aflați pe teritoriul respectivei unități administrativ-teritoriale, în vederea monitorizării situației acestora.

(2) Infrastructura având ca destinație protecția și promovarea drepturilor copilului nu va fi folosită în scopuri militare.

(3) În cazul acțiunilor de evaluare desfășurate în urma unor conflicte armate, copiilor li se va acorda prioritate. Direcția generală de asistență socială și protecția copilului, în colaborare cu protecția civilă, va lua măsurile necesare pentru a se asigura supravegherea copiilor care sunt evacuați de către persoane care își pot asuma responsabilitatea ocrotirii și siguranței lor. Ori de câte ori este posibil, membrii aceleiași familii vor fi cazați împreună.

CAPITOLUL V

Protecția copilului care a săvârșit o faptă penală și nu răspunde penal

Art. 80. - (1) Pentru copilul care a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală și care nu răspunde penal, la propunerea direcției generale de asistență socială și protecția copilului în a cărei unitate administrativ-teritorială se află copilul, se va lua una dintre măsurile prevăzute la art. 55 lit. a) și c).

(2) În dispunerea uneia dintre măsurile prevăzute la art. 55 lit. a) și c), Comisia pentru Protecția Copilului, atunci când există acordul părinților sau al altui reprezentant legal al copilului, ori, după caz, instanța judecătorească, atunci când acest acord lipsește, va ține seama de:

a) condițiile care au favorizat săvârșirea faptei;

b) gradul de pericol social al faptei;

c) mediul în care a crescut și a trăit copilul;

d) riscul săvârșirii din nou de către copil a unei fapte prevăzute de legea penală;

e) orice alte elemente de natură a caracteriza situația copilului.

Art. 81. - (1) Măsura supravegherii specializate constă în menținerea copilului în familia sa, sub condiția respectării de către acesta a unor obligații, cum ar fi:

a) frecventarea cursurilor școlare;

- b) utilizarea unor servicii de îngrijire de zi;
- c) urmarea unor tratamente medicale, consiliere sau psihoterapie;
- d) interzicerea de a frecventa anumite locuri sau de a avea legături cu anumite persoane.

(2) În cazul în care menținerea în familie nu este posibilă sau atunci când copilul nu își îndeplinește obligațiile stabilite prin măsura supravegherii specializate, comisia pentru protecția copilului ori, după caz, instanța judecătorească, după distincțiile prevăzute la art. 80 alin. (2), poate dispune plasamentul acestuia în familia extinsă ori în cea substitutivă, precum și îndeplinirea de către copil a obligațiilor prevăzute la alin. (1).

Art. 82. - În cazul în care fapta prevăzută de legea penală, săvârșită de copilul care nu răspunde penal, prezintă un grad ridicat de pericol social, precum și în cazul în care copilul pentru care s-au stabilit măsurile prevăzute la art. 81 săvârșeste în continuare fapte penale, comisia pentru protecția copilului sau, după caz, instanța judecătorească dispune, pe perioada determinată, plasamentul copilului într-un serviciu de tip rezidențial specializat.

Art. 83. - Este interzis să se dea publicității orice date referitoare la săvârșirea de fapte penale de către copilul care nu răspunde penal, inclusiv date privitoare la persoana acestuia.

Art. 84. - (1) Pe toată durata aplicării măsurilor destinate copilului care săvârșeste fapte penale și nu răspunde penal, vor fi asigurate servicii specializate, pentru a-i asista pe copii în procesul de reintegrare în societate.

(2) Tipurile de servicii specializate prevăzute la alin. (1), precum și standardele referitoare la modalitatea de asigurare a acestor servicii se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

CAPITOLUL VI

Protecția copilului împotriva exploatarei

Art. 85. - (1) Copilul are dreptul de a fi protejat împotriva oricărui formă de violență, abuz, rele tratamente sau neglijență.

(2) Orice persoană fizică sau juridică, precum și copilul pot sesiza autoritățile abilitate de lege să ia măsurile corespunzătoare pentru a-l proteja împotriva oricărui formă de violență, inclusiv violență sexuală, vătămare sau de abuz fizic sau mental, de rele tratamente sau de exploatare, de abandon sau neglijență.

(3) Angajații instituțiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijență sau rele tratamente au obligația de a sesiza de urgență direcția generală de asistență socială și protecția copilului.

Art. 86. - (1) Părinții copilului sau, după caz, alt reprezentant legal al acestuia, autoritățile publice și organismele private au obligația să ia toate măsurile corespunzătoare pentru a facilita readaptarea fizică și psihologică și reintegrarea socială a oricărui copil care a fost victimă a oricărei forme de neglijență, exploatare sau abuz, de tortură sau pedeapsă ori tratamente crude, inumane sau degradante.

(2) Persoanele menționate la alin. (1) vor asigura condițiile necesare pentru ca readaptarea și reintegrarea să favorizeze sănătatea, respectul de sine și demnitatea copilului.

SECȚIUNEA 1

Protecția copilului împotriva exploatarei economice

Art. 87. - (1) Copilul are dreptul de a fi protejat împotriva exploatarei și nu poate fi constrâns la o muncă ce comportă un risc potențial sau care este susceptibilă să îi compromită educația ori să îi dauneze sănătății sau dezvoltării sale fizice, mentale, spirituale, morale ori sociale.

(2) Este interzisă orice practică prin intermediul căreia un copil este dat de unul sau de ambii părinți ori de reprezentantul lui legal în schimbul unei recompense sau nu, în scopul exploatarei copilului sau a muncii acestuia.

(3) În situațiile în care copiii de vârstă școlară se sustrag procesului de învățământ, desfășurând munci cu nerespectarea legii, unitățile de învățământ sunt obligate să sesizeze de îndată serviciul public de asistență socială. În cazul unor asemenea constatări, serviciul public de asistență socială împreună cu inspectoratele școlare județene și cu celelalte instituții publice competente sunt obligate să ia măsuri în vederea reintegrării școlare a copilului.

- (4)** Inspectoratul Muncii, în colaborare cu Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, are obligația de a promova campanii de conștientizare și informare:
- a)** pentru copii - despre măsurile de protecție de care pot beneficia și despre riscurile pe care le implică cazurile de exploatare economică;
  - b)** pentru publicul larg - incluzând educație parentală și activități de pregătire pentru categoriile profesionale care lucrează cu și pentru copii, pentru a-i ajuta să asigure copiilor o reală protecție împotriva exploatarei economice;
  - c)** pentru angajatori sau potențiali angajatori.

SECȚIUNEA a 2-a

Protecția copilului împotriva consumului de droguri

- Art. 88.** - **(1)** Copilul are dreptul de a fi protejat împotriva folosirii ilicite de stupefiante și substanțe psihotrope.
- (2)** Este interzisă vânzarea de solvenți copiilor, fără acordul părintelui ori al altui reprezentant legal.
- (3)** Agenția Națională Antidrog, în colaborare cu Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copiilor, și, după caz, cu alte autorități sau organe de specialitate ale administrației publice centrale, are obligația de a lua măsurile corespunzătoare pentru:
- a)** prevenirea folosirii copiilor la producția și traficul ilicit al acestor substanțe;
  - b)** conștientizarea publicului larg și, în mod particular, a copiilor cu privire la această problemă, inclusiv prin intermediul sistemului de învățământ și, după caz, prin introducerea acestui subiect în programa școlară;
  - c)** sprijinirea copiilor și familiilor acestora, prin consiliere și îndrumare - dacă este necesar, de natură confidențială, dar și prin elaborarea de politici și strategii care să garanteze recuperarea fizică și psihică și reintegrarea socială a copiilor dependenți de droguri, inclusiv prin dezvoltarea în acest scop de metode de intervenție alternativă la instituțiile psihiatrice tradiționale;
  - d)** dezvoltarea suplimentară a sistemelor pentru adunarea unor date reale asupra apariției consumului de droguri la copii, ca și asupra implicării acestora în producția și traficul ilicit de droguri; evaluarea permanentă a acestor situații, a progreselor realizate, a dificultăților întâmpinate și, respectiv, a obiectivelor propuse pentru viitor;
  - e)** dezvoltarea unui sistem de informare publică care să reducă toleranța în ceea ce privește consumul de droguri și să ajute la recunoașterea primelor simptome de consum de droguri, mai ales în rândul copiilor.
- (4)** Instituțiile prevăzute la alin. (3) se vor asigura că opiniile copiilor sunt luate în considerare la elaborarea strategiilor antidrog.

SECȚIUNEA a 3-a

Protecția copilului împotriva abuzului sau neglijenței

- Art. 89.** - **(1)** Prin abuz asupra copilului se înțelege orice acțiune voluntară a unei persoane care se află într-o relație de răspundere, încredere sau de autoritate față de acesta, prin care este periclitată viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului.
- (2)** Prin neglijarea copilului se înțelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creșterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură subordonată acestei responsabilități, fapt care pune în pericol viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului.
- Art. 90.** - Sunt interzise aplicarea pedepselor fizice sub orice formă, precum și privarea copilului de drepturile sale de natură să pună în pericol viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului, atât în familie cât și în orice instituție care asigură protecția, îngrijirea și educarea copiilor.
- Art. 91.** - **(1)** Orice persoană care, prin natura profesiei sau ocupației sale, lucrează direct cu un copil și are suspiciuni în legătură cu existența unei situații de abuz sau de neglijare a acestuia este obligată să sesizeze serviciul public de asistență socială sau direcția generală de asistență socială și protecția copilului în a cărei rază teritorială a fost identificat cazul respectiv.

(2) Pentru semnalarea cazurilor de abuz sau de neglijare a copilului, la nivelul fiecărei direcții generale de asistență socială și protecția copilului se înființează obligatoriu telefonul copilului, al cărui număr va fi adus la cunoștința publicului.

Art. 92. - În vederea asigurării protecției speciale a copilului abuzat sau neglijat, direcția generală de asistență socială și protecția copilului este obligată:

a) să verifice și să soluționeze toate sesizările privind cazurile de abuz și neglijare, inclusiv cele venite din partea asistenților familiari;

b) să asigure prestarea serviciilor prevăzute la art. 107, specializate pentru nevoile copiilor victime ale abuzului sau neglijării și ale familiilor acestora.

Art. 93. - Pentru verificarea sesizărilor privind cazurile de abuz și neglijare a copilului, reprezentanții direcției generale de asistență socială și protecția copilului au drept de acces, în condițiile legii, în sediile persoanelor juridice, precum și la domiciliul persoanelor fizice care au în îngrijire sau asigură protecția unui copil. Pentru efectuarea acestor verificări, organele de poliție au obligația să sprijine reprezentanții direcției generale de asistență socială și protecția copilului.

Art. 94. - (1) Reprezentanții persoanelor juridice, precum și persoanele fizice care au în îngrijire sau asigură protecția unui copil sunt obligați să colaboreze cu reprezentanții direcției generale de asistență socială și protecția copilului și să ofere toate informațiile necesare pentru soluționarea sesizărilor.

(2) În situația în care, în urma verificărilor efectuate, reprezentanții direcției generale de asistență socială și protecția copilului stabilesc că există motive temeinice care să susțină existența unei situații de pericol iminent pentru copil, datorată abuzului și neglijării, și nu întâmpină opoziție din partea persoanelor prevăzute la alin. (1), directorul direcției generale de asistență socială și protecția copilului instituie măsura plasamentului în regim de urgență. Prevederile art. 58-60, art. 64 alin. (3) și ale art. 66 se aplică în mod corespunzător.

(3) În situația în care persoanele prevăzute la alin. (1) refuză sau împiedică în orice mod efectuarea verificărilor de către reprezentanții direcției generale de asistență socială și protecția copilului, iar aceștia stabilesc că există motive temeinice care să susțină existența unei situații de pericol iminent pentru copil, datorată abuzului și neglijării, direcția generală de asistență socială și protecția copilului sesizează instanța judecătorească, solicitând emiterea unei ordonanțe prezidențiale de plasare a copilului în regim de urgență la o persoană, la o familie, la un asistent maternal sau într-un serviciu de tip rezidențial, licențiat în condițiile legii. Prevederile art. 58-60 și ale art. 64 alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

(4) În termen de 48 de ore de la data executării ordonanței prezidențiale prin care s-a dispus plasamentul în regim de urgență, direcția generală de asistență socială și protecția copilului sesizează instanța judecătorească pentru a decide cu privire la: înlocuirea plasamentului în regim de urgență cu măsura plasamentului, decaderea totală sau parțială din exercitiul drepturilor părintești, precum și cu privire la exercitarea drepturilor părintești.

Art. 95. - (1) În cadrul procesului prevăzut la art. 94 alin. (3) și (4), se poate administra, din oficiu, ca probă, declarația scrisă a copilului referitoare la abuzul sau neglijarea la care a fost supus. Declarația copilului poate fi înregistrată, potrivit legii, prin mijloace tehnice audio-video. Înregistrările se realizează în mod obligatoriu cu asistența unui psiholog.

(2) Acordul copilului este obligatoriu pentru realizarea înregistrării declarației sale.

(3) Dacă instanța judecătorească apreciază necesar, aceasta îl poate chema pe copil în fața ei, pentru a-l audia. Audierea are loc numai în camera de consiliu, în prezența unui psiholog și numai după o prealabilă pregătire a copilului în acest sens.

Art. 96. - În cazul în care abuzul sau neglijarea a fost savârșită de către persoane care, în baza unui raport juridic de muncă sau de alta natură, asigurau protecția, creșterea, îngrijirea sau educația copilului, angajatorii au obligația să sesizeze de îndată organele de urmărire penală și să dispună îndepărtarea persoanei respective de copiii aflați în grija sa.

Art. 97. - În instituțiile publice sau private, precum și în serviciile de tip rezidențial, publice sau private, care asigură protecția, creșterea, îngrijirea sau educarea copiilor, este interzisă angajarea persoanei împotriva căreia a fost pronunțată o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă pentru savârșirea, cu intenție, a unei infracțiuni.

SECȚIUNEA a 4-a

Protecția copilului împotriva rapirii sau oricărui forme de traficare

Art. 98. - (1) Ministerul Administratiei si Internelor si Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului, în colaborare cu Ministerul Educatiei si Cercetarii, vor efectua demersurile necesare pentru adoptarea tuturor masurilor legislative, administrative si educative destinate asigurarii protectiei efective împotriva oricaror forme de trafic intern sau international al copiilor, în orice scop sau sub orice forma, inclusiv de catre propriii parinti.

(2) În acest scop, autoritatile publice mentionate la alin. (1) au responsabilitatea elaborarii unei strategii la nivel national pentru prevenirea si combaterea acestui fenomen, inclusiv a unui mecanism intern de coordonare si monitorizare a activitatilor întreprinse.

SECTIUNEA a 5-a

Protectia copilului împotriva altor forme de exploatare

Art. 99. - (1) Copilul are dreptul la protectie împotriva oricarei forme de exploatare.

(2) Instructiunile si autoritatile publice, potrivit atributiilor lor, adopta reglementari specifice si aplica masuri corespunzatoare pentru prevenirea, între altele:

- a) conterului ilicit si a nereturnarii copilului;
- b) încheierii adoptiilor, nationale ori internationale, în alte scopuri decât interesul superior al copilului;
- c) exploatarei sexuale si a violentei sexuale;
- d) rاپirii si traficarii de copii în orice scop si sub orice forma;
- e) implicarii copiilor în conflicte armate;
- f) dezvoltarii fortate a talentelor copiilor în dauna dezvoltarii lor armonioase, fizice si mentale;
- g) exploatarei copilului de catre mass-media;
- h) exploatarei copilului în cadrul unor cercetari ori experimente stiintifice.

CAPITOLUL VII

Instituti si servicii cu atributii în protectia copilului

SECTIUNEA 1

Instituti la nivel central

Art. 100. - Monitorizarea respectarii principiilor si drepturilor stabilite de prezenta lege si de Conventia Organizatiei Natiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, ratificata prin Legea nr. 18/1990, republicata, precum si coordonarea si controlul activitatii de protectie si promovare a drepturilor copilului se realizeaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului, organ de specialitate al administratiei publice centrale, cu personalitate juridica, aflat în subordinea Ministerului Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei.

Art. 101. - Apararea drepturilor si libertatilor copilului în raporturile acestuia cu autoritatile publice cu scopul de a promova si de a îmbunatati conditia copilului se realizeaza si prin institutia Avocatul Poporului.

SECTIUNEA a 2-a

Instituti si servicii la nivel local

Art. 102. - Autoritatile administratiei publice locale au obligatia sa garanteze si sa promoveze respectarea drepturilor copiilor din unitatile administrativ-teritoriale, asigurând prevenirea separarii copilului de parintii sai, precum si protectia speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de îngrijirea parintilor sai.

Art. 103. - (1) Autoritatile administratiei publice locale au obligatia de a implica colectivitatea locala în procesul de identificare a nevoilor comunitatii si de solutionare la nivel local a problemelor sociale care privesc copiii.

(2) În acest scop pot fi create structuri comunitare consultative cuprinzând, dar fara a se limita, oameni de afaceri locali, preoti, cadre didactice, medici, consilieri locali, politisti. Rolul acestor structuri este atât de solutionare a unor cazuri concrete, cât si de a raspunde nevoilor globale ale respectivei colectivitati.

(3) Mandatul structurilor comunitare consultative se stabileste prin acte emise de catre autoritatile administratiei publice locale.

(4) Pentru a-si îndeplini rolul pentru care au fost create, structurile comunitare consultative vor beneficia de programe de formare în domeniul asistentei sociale si protectiei copilului.

Art. 104. - (1) În subordinea consiliului judetean si, respectiv, a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti functioneaza comisia pentru protectia copilului, ca organ de specialitate al acestora, fara personalitate juridica, având urmatoarele atributii principale:

a) stabilirea încadrării în grad de handicap si orientarea scolara a copilului;

b) pronuntarea, în conditiile prezentei legi, cu privire la propunerile referitoare la stabilirea unei masuri de protectie speciala a copilului;

c) solutionarea cererilor privind eliberarea atestatului de asistent maternal;

d) alte atributii prevazute de lege.

(2) Organizarea si metodologia de functionare a comisiei pentru protectia copilului se reglementeaza prin hotarâre a Guvernului.

Art. 105. - (1) Serviciul public specializat pentru protectia copilului, existent în subordinea consiliilor judetene si a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, precum si serviciul public de asistenta sociala de la nivelul judetelor si sectoarelor municipiului Bucuresti se reorganizeaza ca directie generala de asistenta sociala si protectia copilului.

(2) Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului este institutie publica cu personalitate juridica, înfiintata în subordinea consiliului judetean, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, care preia, în mod corespunzator, functiile serviciului public de asistenta sociala de la nivelul judetului si, respectiv, atributiile serviciului public de asistenta sociala de la nivelul sectoarelor municipiului Bucuresti.

(3) Institutia prevazuta la alin. (2) exercita în domeniul protectiei drepturilor copilului atributiile prevazute de prezenta lege, precum si de alte acte normative în vigoare.

(4) Structura organizatorica, numarul de personal si finantarea directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului se aproba prin hotarâre a consiliului judetean, respectiv a consiliului local al sectorului municipiului Bucuresti, care o înfiinteaza, astfel încât sa asigure îndeplinirea în mod corespunzator a atributiilor ce îi revin, precum si realizarea deplina si exercitarea efectiva a drepturilor copilului.

(5) Atributiile si regulamentul-cadru de organizare si functionare ale directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului se aproba prin hotarâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei.

Art. 106. - (1) Serviciile publice de asistenta sociala organizate la nivelul municipiilor si oraselor, precum si persoanele cu atributii de asistenta sociala din aparatul propriu al consiliilor locale comunale îndeplinesc în domeniul protectiei copilului urmatoarele atributii:

a) monitorizeaza si analizeaza situatia copiilor din unitatea administrativ-teritoriala, precum si modul de respectare a drepturilor copiilor, asigurând centralizarea si sintetizarea datelor si informatiilor relevante;

b) realizeaza activitatea de prevenire a separarii copilului de familia sa;

c) identifica si evalueaza situatiile care impun acordarea de servicii si/sau prestatii pentru prevenirea separarii copilului de familia sa;

d) elaboreaza documentatia necesara pentru acordarea serviciilor si/sau prestatiilor si acorda aceste servicii si/sau prestatii, în conditiile legii;

e) asigura consilierea si informarea familiilor cu copii în întretinere asupra drepturilor si obligatiilor acestora, asupra drepturilor copilului si asupra serviciilor disponibile pe plan local;

f) asigura si urmaresc aplicarea masurilor de prevenire si combatere a consumului de alcool si droguri, de prevenire si combatere a violentei în familie, precum si a comportamentului delincvent;

g) viziteaza periodic la domiciliu familiile si copiii care beneficiaza de servicii si prestatii;

h) înainteaza propuneri primarului, în cazul în care este necesara luarea unei masuri de protectie speciala, în conditiile legii;

i) urmaresc evolutia dezvoltarii copilului si modul în care parintii acestuia își exercita drepturile si își îndeplinesc obligatiile cu privire la copilul care a beneficiat de o masura de protectie speciala si a fost reintegrat în familia sa;

j) colaboreaza cu directia generala de asistenta sociala si protectia copilului în domeniul protectiei copilului si transmite acesteia toate datele si informatiile solicitate din acest domeniu.

(2) La nivelul sectoarelor municipiului Bucuresti, atributiile prevazute la alin. (1) sunt exercitate de directia generala de asistenta sociala si protectia copilului.

Art. 107. - (1) Pentru prevenirea separarii copilului de parintii sai, precum si pentru realizarea protectiei speciale a copilului separat, temporar sau definitiv, de parintii sai, se organizeaza si functioneaza urmatoarele tipuri de servicii:

- a) servicii de zi;
- b) servicii de tip familial;
- c) servicii de tip rezidential.

(2) Regulamentul-cadru pentru organizarea si functionarea serviciilor prevazute la alin. (1) se aproba prin hotarâre a Guvernului.

Art. 108. - (1) Serviciile de zi sunt acele servicii prin care se asigura mentinerea, refacerea si dezvoltarea capacitatilor copilului si ale parintilor sai, pentru depasirea situatiilor care ar putea determina separarea copilului de familia sa.

(2) Accesul la aceste servicii se realizeaza în baza planului de servicii sau, dupa caz, a planului individualizat de protectie, în conditiile prezentei legi.

Art. 109. - Serviciile de tip familial sunt acele servicii prin care se asigura, la domiciliul unei persoane fizice sau familii, cresterea si îngrijirea copilului separat, temporar sau definitiv, de parintii sai, ca urmare a stabilirii în conditiile prezentei legi a masurii plasamentului.

Art. 110. - (1) Serviciile de tip rezidential sunt acele servicii prin care se asigura protectia, cresterea si îngrijirea copilului separat, temporar sau definitiv, de parintii sai, ca urmare a stabilirii în conditiile prezentei legi a masurii plasamentului.

(2) Fac parte din categoria serviciilor de tip rezidential centrele de plasament si centrele de primire a copilului în regim de urgenta.

(3) Sunt considerate servicii de tip rezidential si centrele maternale.

(4) Serviciile de tip rezidential care apartin autoritatilor administratiei publice se organizeaza numai în structura directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, în regim de componente functionale ale acestora, fara personalitate juridica.

(5) Serviciile de tip rezidential se organizeaza pe model familial si pot avea caracter specializat în functie de nevoile copiilor plasati.

Art. 111. - (1) Pentru asigurarea prevenirii separarii copilului de parintii lui, consiliile locale ale municipiilor, oraselor, comunelor si sectoarelor municipiului Bucuresti au obligatia sa organizeze, în mod autonom sau prin asociere, servicii de zi, potrivit nevoilor identificate în comunitatea respectiva.

(2) În situatia în care consiliul local nu identifica resurse financiare si umane suficiente pentru a organiza serviciile prevazute la alin. (1), la cererea acestuia, consiliul judetean va asigura finantarea necesara înfiintarii acestor servicii. Consiliul local asigura finantarea cu pâna la 50% a cheltuielilor de functionare a acestor servicii, cota-parte si cuantumul total al acestor cheltuieli fiind stabilite anual prin hotarâre a consiliului judetean.

Art. 112. - Pentru asigurarea protectiei speciale a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai, consiliul judetean si, respectiv, consiliul local al sectorului municipiului Bucuresti au obligatia sa organizeze, în mod autonom sau prin asociere, servicii de tip familial si de tip rezidential, potrivit nevoilor identificate la nivelul unitatii lor administrativ-teritoriale. În functie de nevoile evaluate ale copiilor plasati, consiliul judetean poate organiza si dezvolta si servicii de zi.

CAPITOLUL VIII Organisme private

Art. 113. - (1) Organismele private care pot desfasura activitati în domeniul protectiei drepturilor copilului si al protectiei speciale a acestuia sunt persoane juridice de drept privat, fara scop patrimonial, constituite si acreditate în conditiile legii.

(2) În desfasurarea activitatilor prevazute la alin. (1), organismele private acreditate se supun regimului de drept public prevazut de prezenta lege, precum si de reglementarile prin care aceasta este pusa în executare.

Art. 114. - Organismele private legal constituite si acreditate pot înfiinta, organiza si dezvolta serviciile de prevenire a separarii copilului de familia sa, precum si de protectie speciala a copilului, prevazute la art. 107, numai pe baza licentei eliberate de Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului.

CAPITOLUL IX

Licentierea si inspectia serviciilor de prevenire a separarii copilului de familia sa, precum si a celor de protectie speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai

Art. 115. - **(1)** Autoritatile publice sau organismele private autorizate pot înfiinta, organiza si dezvolta servicii de prevenire a separarii copilului de familia sa, precum si servicii de protectie speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai, prevazute de prezenta lege, numai daca au obtinut licenta de functionare pentru serviciul respectiv, eliberata de Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului.

(2) Licenta de functionare prevazuta la alin. (1) se acorda pe baza îndeplinirii standardelor minime obligatorii elaborate pentru serviciile de prevenire a separarii copilului de familia sa, precum si pentru serviciile de protectie speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai. Standardele se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului si se aproba prin ordin al secretarului de stat.

Art. 116. - Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului efectueaza inspectii periodice cu privire la modul în care autoritatile publice sau organismele private autorizate respecta standardele prevazute la art. 110.

Art. 117. - Conditiiile si procedura de acordare, retragere, anulare sau suspendare a licentei prevazute la art. 115, precum si conditiile si procedura de efectuare a inspectiilor prevazute la art. 116 se stabilesc prin hotarâre a Guvernului.

CAPITOLUL X

Finantarea sistemului de protectie a copilului

Art. 118. - **(1)** Prevenirea separarii copilului de familia sa, precum si protectia speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai se finanteaza din urmatoarele surse:

- a) bugetul local al comunelor, oraselor si municipiilor;
- b) bugetele locale ale judetelor, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucuresti;
- c) bugetul de stat;
- d) donatii, sponsorizari si alte forme private de contributii banesti, permise de lege.

(2) Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului poate finanta programe de interes national pentru protectia si promovarea drepturilor copilului, din fonduri alocate de la bugetul de stat cu aceasta destinatie, din fonduri externe rambursabile si nerambursabile, precum si din alte surse, în conditiile legii.

Art. 119. - **(1)** Pentru fiecare copil fata de care s-a luat masura plasamentului se acorda o alocatie lunara de plasament, în cuantum de 670.000 lei, care se indexeaza prin hotarâre a Guvernului. De aceasta alocatie beneficiaza si copilul pentru care a fost instituita tutela, în conditiile legii.

(2) Alocatia se plateste persoanei sau reprezentantului familiei care a luat în plasament copilul sau tutorelui.

(3) Alocatia de plasament se suporta de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei.

Art. 120. - Cheltuielile pentru plata salariilor sau a indemnizatiilor asistentilor maternali, precum si cele legate de aplicarea prevederilor Legii nr. 326/2003 privind drepturile de care beneficiaza copiii si tinerii ocrotiti de serviciile publice specializate pentru protectia copilului, mamele protejate în centre maternale, precum si copiii încredintati sau dati în plasament la asistenti maternali profesionisti se suporta de la bugetul judetului, respectiv de la bugetul sectorului municipiului Bucuresti, si se gestioneaza de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului.

Art. 121. - (1) Primarii acorda prestatii financiare exceptionale, în situatia în care familia care îngrijeste copilul se confrunta temporar cu probleme financiare determinate de o situatie exceptionala si care pune în pericol dezvoltarea armonioasa a copilului.

(2) Prestatiile exceptionale se acorda cu prioritate copiilor ale caror familii nu au posibilitatea sau capacitatea de a acorda copilului îngrijirea corespunzatoare ori ca urmare a necesitatii suportarii unor cheltuieli particulare destinate mentinerii legaturii copilului cu familia sa.

(3) În functie de fiecare caz în parte, primarul decide, prin dispozitie, cu privire la acordarea prestatiei financiare exceptionale si cuantumul acesteia.

Art. 122. - Cuantumul maxim, precum si conditiile de acordare a prestatiilor financiare exceptionale se stabilesc prin hotarâre a consiliului local.

Art. 123. - Prestatiile financiare exceptionale pot fi acordate si sub forma de prestatii în natura, pe baza dispozitiei primarului, constând, în principal, în alimente, îmbracaminte, manuale si rechizite sau echipamente scolare, suportarea cheltuielilor legate de transport, procurarea de proteze, medicamente si alte accesorii medicale.

CAPITOLUL XI

Reguli speciale de procedura

Art. 124. - (1) Cauzele prevazute de prezenta lege privind stabilirea masurilor de protectie speciala sunt de competenta tribunalului de la domiciliul copilului.

(2) Daca domiciliul copilului nu este cunoscut, competenta revine tribunalului în a carui circumscriptie teritoriala a fost gasit copilul.

Art. 125. - (1) Cauzele prevazute la art. 124 se solutioneaza în regim de urgenta, cu citarea reprezentantului legal al copilului, a directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului si cu participarea obligatorie a procurorului.

(2) Audierea copilului care a împlinit vârsta de 10 ani este obligatorie si se face cu respectarea prevederilor art. 24, cu exceptia cauzelor care privesc stabilirea unei masuri de protectie speciala pentru copilul abuzat sau neglijat; în acest caz, audierea copilului se face cu respectarea prevederilor art. 95 alin. (3).

(3) Termenele de judecata nu pot fi mai mari de 10 zile.

(4) Partile sunt legal citate daca citatia le-a fost înmânata cel putin cu o zi înaintea judecarii.

Art. 126. - (1) Hotarârile prin care se solutioneaza fondul cauzei se pronunta în ziua în care au luat sfârșit dezbaterile.

(2) În situatii deosebite, pronuntarea poate fi amânata cel mult doua zile.

Art. 127. - (1) Hotarârea instantei de fond este executorie si definitiva.

(2) Hotarârea se redacteaza si se comunica partilor în termen de cel mult 10 zile de la pronuntare.

Art. 128. - Termenul de recurs este de 10 zile de la data comunicarii hotarârii.

Art. 129. - Dispozitiile prezentei legi referitoare la procedura de solutionare a cauzelor privind stabilirea masurilor de protectie speciala se completeaza în mod corespunzator cu prevederile Codului de procedura civila.

Art. 130. - (1) În toate cauzele care privesc aplicarea prezentei legi, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului de la domiciliul copilului sau în a carei raza administrativ-teritoriala a fost gasit copilul întocmeste si prezinta instantei raportul referitor la copil, care va cuprinde date privind:

a) personalitatea, starea fizica si mentala a copilului;

b) antecedentele sociomedicale si educationale ale copilului;

c) conditiile în care copilul a fost crescut si în care a trait;

d) propuneri privind persoana, familia sau serviciul de tip rezidential în care ar putea fi plasat copilul;

e) orice alte date referitoare la cresterea si educarea copilului, care pot servi solutionarii cauzei.

(2) În toate cauzele care privesc stabilirea, înlocuirea ori încetarea masurilor de protectie speciala stabilite de prezenta lege pentru copilul care a savârsit o fapta penala si nu raspunde penal se va întocmi un raport si din partea serviciului de reintegrare si supraveghere de pe lângă instanta judecatoreasca.

Art. 131. - Cauzele care privesc aplicarea prezentei legi sunt scutite de taxa judiciara de timbru si de timbru judiciar.

CAPITOLUL XII

Raspunderi si sanctiuni

Art. 132. - (1) Îndemnul ori înlesnirea practicarii cersetoriei de catre un minor sau tragerea de foloase de pe urma practicarii cersetoriei de catre un minor se pedepseste cu închisoare de la 1 la 3 ani.

(2) Recrutarea ori constrângerea unui minor la cersetorie se pedepseste cu închisoare de la 1 la 5 ani.

(3) Daca fapta prevazuta la alin. (1) sau (2) este savârșita de un parinte sau de reprezentantul legal al minorului, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 5 ani, pentru fapta prevazuta la alin. (1), si de la 2 la 7 ani si interzicerea unor drepturi, pentru fapta prevazuta la alin. (2).

Art. 133. - Fapta parintelui sau a reprezentantului legal al unui copil de a se folosi de acesta pentru a apela în mod repetat la mila publicului, cerând ajutor financiar sau material, se pedepseste cu închisoare de la 1 la 5 ani si interzicerea unor drepturi.

Art. 134. - (1) Nerespectarea obligatiilor prevazute la art. 36 alin. (2), art. 48 alin. (4) si art. 91 constituie abatere disciplinara grava si se sanctioneaza potrivit legii.

(2) Nerespectarea obligatiei prevazute la art. 36 alin. (2), art. 87 alin. (3) teza întâi constituie abatere disciplinara.

Art. 135. - (1) Constituie contraventii urmatoarele fapte:

a) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 9 alin. (1), în termen de 30 de zile de la data intrarii în vigoare a prezentei legi;

b) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 9 alin. (2);

c) nerespectarea obligatiilor prevazute la art. 10 alin. (1) si (3);

d) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 11 alin. (1);

e) necomunicarea de catre organele de politie a rezultatelor verificarilor specifice privind identitatea mamei în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (3);

f) neefectuarea de catre serviciul public de asistenta sociala a declaratiei de înregistrare a nasterii, în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (6);

g) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 11 alin. (7);

h) nerespectarea obligatiilor prevazute la art. 13 si la art. 18 alin. (3);

i) nerespectarea prevederilor art. 22 alin. (2)-(4) si ale art. 83;

j) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 96.

(2) Contraventiile prevazute la alin. (1) se sanctioneaza astfel:

a) cu amenda de la 1.000.000 lei la 3.000.000 lei, cele prevazute la lit. a), c), g) si h);

b) cu amenda de la 2.000.000 lei la 5.000.000 lei, cea prevazuta la lit. f);

c) cu amenda de la 3.000.000 lei la 6.000.000 lei, cele prevazute la lit. b), d) si j);

d) cu amenda de la 5.000.000 lei la 15.000.000 lei, cele prevazute la lit. e) si i).

(3) Constatarea contraventiilor si aplicarea sanctiunii se fac de catre persoane anume desemnate dintre cele cu atributii de control din:

a) Ministerul Sanatatii, pentru contraventiile de la alin. (1) lit. a), c) si d);

b) Ministerul Administratiei si Internelor, pentru contraventiile de la alin. (1) lit. b), e), h) si i);

c) Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului, pentru contraventia de la alin. (1) lit. j);

d) consiliul judetean, respectiv consiliul local al sectorului municipiului Bucuresti, pentru contraventiile de la alin. (1) lit. f) si g).

Art. 136. - Contraventiilor prevazute la art. 135 le sunt aplicabile prevederile Ordonantei Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contraventiilor, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 180/2002, cu modificarile ulterioare.

CAPITOLUL XIII

Dispozitii tranzitorii si finale

Art. 137. - În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, direcția generală de asistență socială și protecția copilului va reevalua împrejurările care au stat la baza măsurilor de protecție dispuse de comisia pentru protecția copilului și, după caz, va solicita instituirea tutelei sau stabilirea unei măsuri de protecție specială, în condițiile prezentei legi.

Art. 138. - Centrele de plasament, centrele de primire în regim de urgență și centrele maternale organizate în structura fostelor servicii publice specializate pentru protecția copilului se reorganizează prin hotărârea consiliului județean, respectiv a consiliului local al sectoarelor municipiului București în structura direcției generale de asistență socială din subordinea consiliului județean, respectiv a consiliului local al sectoarelor municipiului București, în regim de componente funcționale ale acestora, fără personalitate juridică.

Art. 139. - (1) Serviciile de zi destinate prevenirii situațiilor ce pun în pericol securitatea și dezvoltarea copilului, înființate de consiliile județene, precum și personalul care deservește aceste servicii se transferă consiliilor locale pe teritoriul cărora acestea funcționează.

(2) Fac excepție de la prevederile alin. (1) serviciile de zi specializate pentru copilul abuzat sau neglijat, care se consideră de interes județean.

(3) În situația în care serviciile prevăzute la alin. (1) fac parte dintr-un complex de servicii care are ca obiect de activitate și protecția copilului în regim rezidențial, respectiv centru de plasament, centru de primire în regim de urgență sau centru maternal, transferul se realizează numai dacă este posibilă separarea patrimoniului și a personalului.

(4) Consiliile locale au obligația să păstreze destinația și structura de personal a serviciilor preluate.

(5) Transferul prevăzut la alin. (1) se realizează pe baza de protocol încheiat între consiliul județean și consiliul local.

Art. 140. - Personalul didactic și didactic auxiliar, transferat potrivit art. 46 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/1997 privind protecția copilului aflat în dificultate, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care la data intrării în vigoare a prezentei legi este încadrat cu acest statut în cadrul serviciilor publice specializate pentru protecția copilului, își păstrează statutul.

Art. 141. - În termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, consiliile județene, respectiv consiliile locale ale sectoarelor municipiului București, Ministerul Sănătății, Ministerul Administrației și Internelor și Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului au obligația să desemneze persoanele dintre cele cu atribuții de control, care vor constata contravențiile și vor aplica sancțiunile menționate în prezentul capitol.

Art. 142. - (1) Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abroga:

a) art. 88 din Codul familiei;

b) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/1997 privind protecția copilului aflat în dificultate, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 276 din 24 iulie 1998, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția art. 20;

c) Hotărârea Guvernului nr. 604/1997 privind criteriile și procedurile de autorizare a organismelor private care desfășoară activități în domeniul protecției copilului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 280 din 16 octombrie 1997;

d) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 123/2001 privind reorganizarea comisiei pentru protecția copilului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 15 octombrie 2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 71/2002;

e) lit. A a alin. (2) al art. 3 din Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de asistență socială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 81 din 7 februarie 2003, cu modificările ulterioare.

(2) Se modifică în mod corespunzător dispozițiile referitoare la înregistrarea nasterii copilului abandonat de mama în spital, cuprinse în Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 282 din 11 noiembrie 1996, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abroga orice alte dispoziții contrare.

Art. 143. - (1) Formarea inițială în domeniul protecției drepturilor copilului este obligatorie pentru toate categoriile profesionale din sistem și pentru cei care au atribuții decizionale privitoare la copil.

(2) Educatia permanenta si formarea profesionala continua în domeniul protectiei speciale a copilului se asigura pentru toate categoriile profesionale din sistem.

(3) Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului împreuna cu Ministerul Educatiei si Cercetarii, Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei, Ministerul Sanatatii, precum si, dupa caz, cu celelalte institutii publice si private interesate vor asigura formarea initiala si continua a personalului care, în exercitarea sarcinilor ce îi revin, intra în contact cu domeniul protectiei si promovarii drepturilor copilului.

Art. 144. - (1) La angajarea personalului de educatie, protectie si îngrijire din cadrul institutiilor publice si private, care, prin natura profesiei, intra în contact cu copilul, se va prezenta în mod obligatoriu si o expertiza neuropsihiatrica.

(2) Anual personalul prevazut la alin. (1) este evaluat din punct de vedere psihologic.

(3) Rapoartele privind expertizele neuropsihiatrice, precum si rapoartele de evaluare psihologica se pastreaza conform legii la dosarul personal al salariatului.

Art. 145. - (1) Regulamentele proprii ale persoanelor juridice care desfasoara activitati de protectie a copilului vor specifica expres regulile stabilite pentru a asigura exercitarea drepturilor si îndeplinirea îndatoririlor pe care le au copiii, în conformitate cu vârsta, sanatatea si gradul de maturitate al acestora.

(2) Aceste regulamente vor fi expuse într-un loc vizibil, astfel încât sa permita accesul copiilor si informarea lor adecvata.

Art. 146. - Prevederile prezentei legi se completeaza cu alte reglementari care se refera la drepturile copilului, inclusiv cu prevederile cuprinse în conventiile si tratatele internationale la care România este parte.

Art. 147. - Elaborarea proiectelor de acte normative care fac referire la oricare dintre drepturile copilului prevazute de prezenta lege se realizeaza obligatoriu cu avizul Autoritatii Nationale pentru Protectia Drepturilor Copilului.

Art. 148. - (1) Prezenta lege intra în vigoare la 1 ianuarie 2005, cu exceptia prevederilor art. 17 alin. (2), art. 19 alin. (3), art. 84 alin. (2), art. 104 alin. (2), art. 105 alin. (5), art. 107 alin. (2) si art. 117, care intra în vigoare la 3 zile de la data publicarii prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Procedura de întoarcere a copiilor în tara, de identificare a parintilor sau altor reprezentanti legali ai copiilor, modul de avansare a cheltuielilor ocazionate de întoarcerea în tara a acestora, precum si serviciile de protectie speciala, publice sau private, competente sa asigure protectia în regim de urgenta a copiilor aflati în strainatate, care, din orice motive, nu sunt însotiti de parinti sau de un alt reprezentant legal ori nu se gasesc sub supravegherea legala a unor persoane din strainatate, prevazuta la art. 19 alin. (3), se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie.

(3) Organizarea si metodologia de functionare a comisiei pentru protectia copilului, prevazuta la art. 104 alin. (2), se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie.

(4) Regulamentul-cadru pentru organizarea si functionarea serviciilor prevazute la art. 107 alin. (2) se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie.

(5) Conditiiile si procedura de acordare, retragere, anulare sau suspendare a licentei prevazute la art. 115, precum si conditiile si procedura de efectuare a inspectiilor prevazute la art. 116 se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie.

(6) Procedura referitoare la exercitarea dreptului copilului ai carui parinti locuiesc în state diferite de a întretine relatii personale si contacte directe cu acestia, prevazuta la art. 17 alin. (2), se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie împreuna cu Ministerul Afacerilor Externe.

(7) Tipurile de servicii specializate, prevazute la art. 84 alin. (2), ce se asigura pe toata durata aplicarii masurilor destinate copilului care savârseste fapte penale si nu raspunde penal, pentru a-i asista pe copii în procesul de reintegrare în societate, precum si standardele referitoare la modalitatea de asigurare a acestor servicii se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie în colaborare cu Ministerul Justitiei.

(8) Atributiile si Regulamentul-cadru de organizare si functionare a directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, prevazute la art. 105 alin. (5), se elaboreaza de catre Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei.

Aceasta lege a fost adoptata de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 si ale art. 76 alin. (1) din Constitutia României, republicata.

PRESEDINTELE CAMEREI DEPUTATILOR
VALER DORNEANU

PRESEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VACAROIU

Bucuresti, 21 iunie 2004.
Nr. 272.